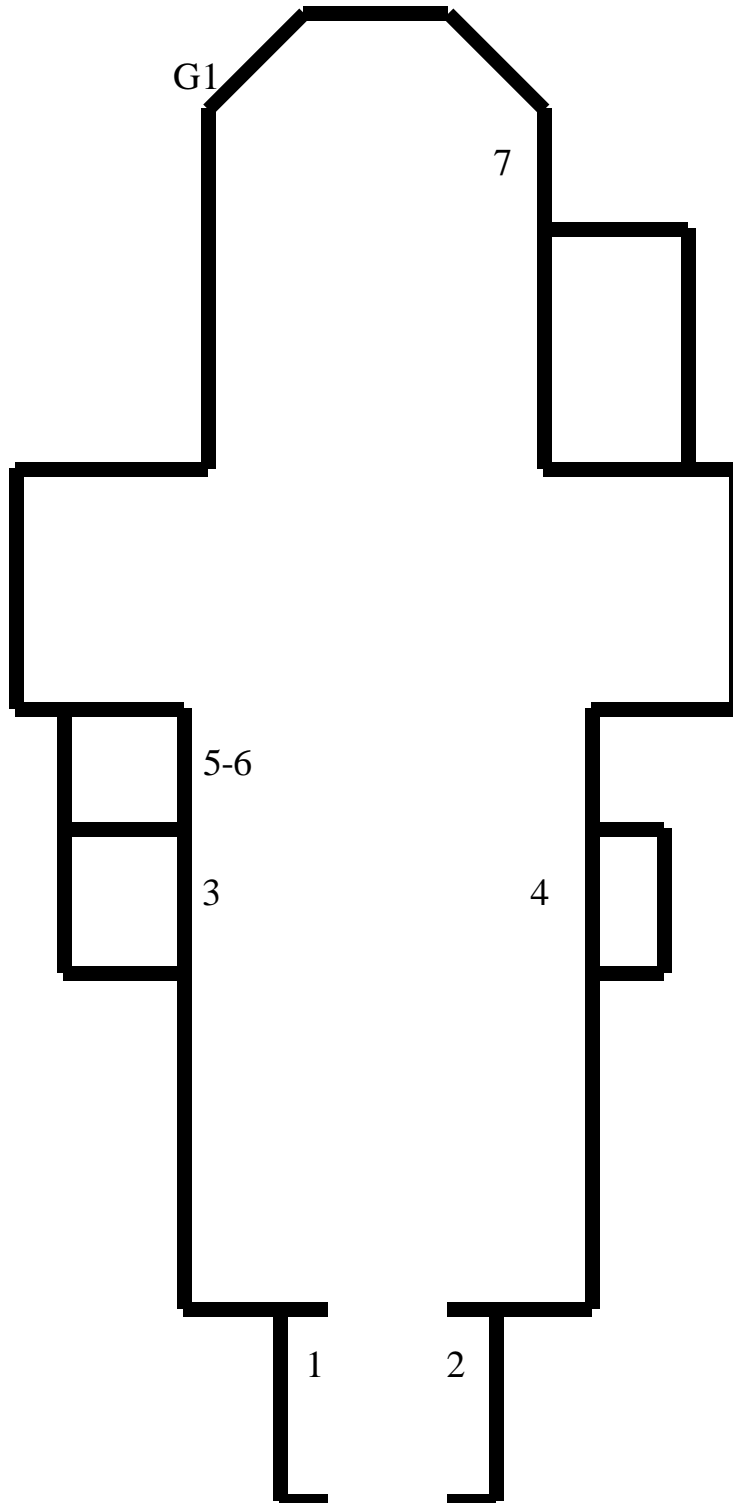
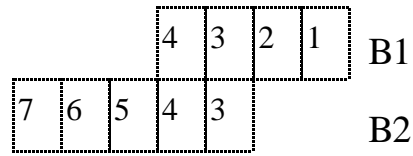

Grafschriften uit de kerk van Minderhout:

Notities gemaakt in de kerk van Minderhout en aangevuld met gegevens uit HOK 1981: Minderhout, de kleine Sint Michiel.

A: Binnen in de kerk

1) CORNELIS VAN DEN BERGHE

database nummer I 1 [1570x860]:

[vroeger in het portaal naast de buitendeur zuidwaarts, sinds de restauratie van 1992 ingemetseld in het portaal in de noordermuur.]

In het midden staat een kelk in een omlijsting. In de hoeken is de steen versierd met de zinnebeelden van de vier evangelisten. Op de boorden van de steen leest men:

**hier leet begraven
heer Cornelis van den berghe die ierste cape-
laen van hedt
heilich Sakraments outer deser kercke sterf
a° xvc xliij x januarii** (1543 10 januari)

2) ADRIAEN WAGHEMANS

database nummer I 2 [1740x990]:

[Eén van de voorheen zes oude arduinen stenen in het portaal. Na 1992 ingemetseld in de zuidermuur van het portaal.]

gotisch opschrift uit de eerste helft van de 16de eeuw.

In het midden staan afgebeeld een man en een vrouw met een medaille aan haar rozenkrans. Boven hun hoofd prijkt hun wapen, waarop een hoorn aan een lint is afgebeeld, onder een boog. In de hoeken van de steen staan de zinnebeelden van de vier evangelisten: een leeuw, een engel met een wimpel, een stier en een adelaar. Op de boorden van de steen leest men:

**hier leet begraven
Adriaen Waghemans sterf a° xvc xliiij de xixe juli** (1544 de 19de juli)
**en de liesbet severens
zijn huysvrouw sterf a° xvc xl den xxv dach October** (1540 den 25ste october)

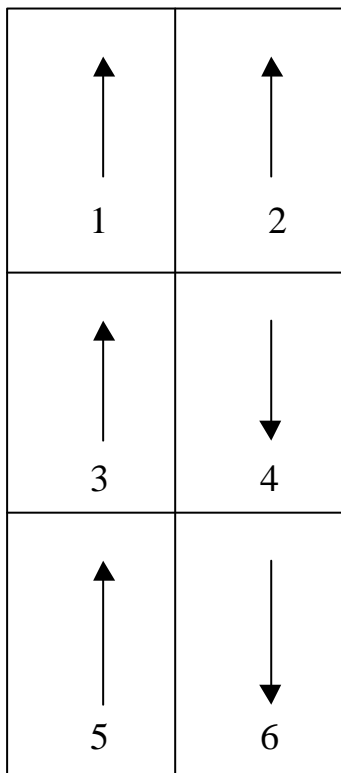
later zijn er onderaan nog drie regels bijgevoegd:

**HIER LYDT BEGRAVEN PET.
VAN ACKERBROECK STERF**

DEN 8 DESEMBER 1720

L. schrijft hier Van Ackergrock. In het parochieregister staat op 11 dec 1720 dat Peter Van Ackerbroeck in de kerk wordt begraven voor het altaar van St. Virginus. Op 19 juni 1695 wordt Catharina dochter van Guilelmi Van Ackerbroeck voor het altaar begraven.

Dit schema geeft aan hoe de grafzerken voor 1992 in het hoofdportaal lagen (bron deken Lauwereys).

kerkdeur

- 1) Cornelis van den Berghe [1570x860]
- 2) lucas lauwereys [1440x850]
- 3) helemaal afgesleten [1670x980]
- 4) Adriaen Wagemans [1740x990]
- 5) Petrus Anthonij Brouwers [1710x980]
- 6) grwen a° 1660 [1710x1000]

In de volgende tekst zijn de nummers 12, 13, 16 en 19 grafzerken die uit het zijportaal komen. Hiervan is geen schets.

3) E.H. NICOLAUS TASSE

database nummer I 3:

[Boven de deur van de voormalige doopkapel het grafteken van E.H.N. Tasse]

Een zwartmarmeren gordijn met een bloemfestoen door twee witmarmeren engeltjes vastgehouden naast een witmarmeren plaat met volgend grafschrift:

D.O.M

**DEN EERW. HEERE F. NICOLAUS TASSE
CANONICK VAN HET ORDER VAN
PREMONSTRYT VOORTYTS PROVISOOR
DER ABDYE VAN ST MICHEL T' ANTWER-
PEN: ENDE NU PASTOR DESER
PAROCHIE VAN MINDERHOUT
NAER DAT HY DOOR SYNE SORGH
DESE KERCK VAN HAERE DRYGENDE
RUINEN TEENEMAEL HAD HERSTELT
DE AUTAREN MET DE VOORDERE
CIRAEDEN MERCKELYCK SOO VERGROOT
ALS VERNIEUWT HADDE; ENDE TOT
LUYSTER VAN DE GODTSDIENST
HAER DAER EN BOVEN MET EEN NIEUW
HOOGHSAEL EN ORGEL HAD VERRYKT
SOO HEEFT HY TOT NOCH MEERDER
CIRAET DERSELVE OOCK DIT DENCK-
STUCK T' SYNDER GEDACHTENISSE
HIER GESTELT A° 1767 OPDAT SYNE
PAROCHIANEN HEM IN HUNNE GEBE-
DEN SOUDEN GEDENCKEN SOO IN
SYN LEVEN ALS NAER SYNE DOOT**

4) E.H. VAN DIEPENDAEL

database nummer I 4:

[boven het zijportaal tegen de zuidermuur]

witmarmeren grafmonument van E.H. H. VAN DIEPENDAEL.

Bovenaan is een ovaal medaillon met zijn portret geschilderd; er boven ziet men twee overvloedshoorns en andere sieraden. Het portret is omlijst met een

weelderige bloemenslinger, welke door twee zwevende engeltjes worden opgehouden tegen een opengespreide draperie. Onderaan , insgelijks uit wit marmer, prijkt het wapen van de overledene.

In het midden een zwartmarmeren plaat met het volgend grafschrift:

D.O.M.

TOT EEUWIGHE GEDACHTENISSE

VANDEN EERWEERDIGEN HEER

HIERONYMUS VAN DIEPENDAEL

IN SYN LEVEN PRIOR DER ABDYE VAN S. MICHEL

T' ANTWERPEN

DAER NAER PASTOOR ENDE PERSOON DESER PAROCHIE

VAN MINDERHOUT ENDE LANT DEKEN VAN HET

DISTRICT VAN HOOGHSTRATEN

DIE TOT VERVOORDERINGH DER SALIGHEYT SYNDER

SCHAEPEN

ALHIER AEN DESE KERCK P.S. GHEFONDEERT HEEFT EENE

RENTE VAN TWAELF GULDENS SIAERS WAER UYT DEN KERCK_

MEESTER MOET BETAELEN DE GHEWOONELYCKE RECHTEN

VAN

EENEN SCHELLINCK VOOR DEN HEERE PASTOOR ENDE COSTER

VAN ALLEN DE VOORVALLENDE BERECHTINGHEN DER

SIECKEN SOO DAT ALLE DE PAROCHIANTEN VAN DESE

BETAELINGHE TEN ALLEN TYDEN? VRY ZYN.

BIDT VOOR SYNE ZIELE,

DIE, OM AEN DEN OPPERSTEN RECHTER

REKENINGHE TE GEVEN VAN SYNE SCHAEPEN

VAN HIER GEPASSEERT IS

NAER HET EEUWIGH LEVEN

DEN 20 IULY 1704

R.I.P.

Zijn wapen vertoont in medaillon een engel boven een schild

met in 1 en 4: op goud een balk van azuur, bedekt met een roos van goud,

onderaan drie bergtoppen van sinopel.

met in 2 en 3: twee lelies en een roos van keel.

5) PAULUS FRANCISCUS BOECKX

database nummer I 5:

[vroeger noordwaarts naast de dwarsbeuk en onder het beeld van St. Andreas Avellinus]

**D.O.M.
DE PAROCHIANEN
VAN
MINDERHOUT
EN
CASTELRE
DEN 9en MEI 1878**

**R.I.P.
TER GEDACHTENIS
AAN DEN EERWEERDIGEN HEER
PAULUS FRANCISCUS BOECKX
ALHIER PASTOOR
VAN DEN 9en MEI 1828 TOT DEN 2en
MEI 1878
DAG VAN ZIJN OVERLIJDEN**

6) OORLOGSLACHTOFFERS 1914-1918:

database nummer I 6:

[onder nummer 5 een gedenkplaat voor oorlogslachtoffers]

1914 - voort vaderland – 1918

**De Bie Frans
Jansen Ludovicus
Verheyen Felix
Tackx Leopold
Matthieu Emile
Goetschalckx Jan
Waterschoot Hector
Verbaeten Alfons**

**bid voor hunne zielen
moeder van smarten**

HOK 1981 p.241:

Deze gedenksteen met de namen van de 8 gesneuvelde Minderhoutenaren werd in 1920 geplaatst naar het plan van M. Daems van Turnhout, en bekostigd door een omhaling. In veel huizen hangt nog hun portrettenlijst.

7) JOANNES AUGUST LEO DELLAFAILLE:

database nummer I 7:

[marmeren tabernakel in de zuidermuur van het hoogkoor: E.H. J.A.L DELLAFAILLE]

De deur is versierd met kelk en stralende H. Hostie, gedragen op wolken, waaronder twee cerubijntjes. Ook de zwartmarmeren zijposten met festoenen van druiventrossen en korenaren zijn door blanke engelengestalten geflankeerd en door dito engelenbeeldjes bekroond. Erboven leest men het volgend opschrift onder de afbeelding van een pelikaan tussen twee engelen:

**TABERNACULUM
CHRISTO REGI
SUB SPECIEBUS PANIS
SUBSTANTIALITER PRAESENT
LIBERALI DONO EXTRUXIT
REV: ADM: AC ERUDITISS: DOMINUS
JOANNES AUGUST: LEO DELLA FAILLE
ECCL: S; MICHA. ANTV. CANONIC. S. T. LICENTIAT.
ET IN CANONIA QUOND S. THEOL. LECTOR
PASTOR ET PERSONA IN MINDERHOUT
AC DISTRICT. HOOCHSTRATANI
ARCHI-PRESBYTER**

[qUI ManDUCaVerIt eX hoC pane VIVet (1738)]

(5+1+1000+500+5+100+5+1+10+100+5+1+5 =1738)

Onderaan op een rijk versierd witmarmeren medaillon prijkt zijn wapen, gedragen door een engel. Het bestaat uit een ovaal schild van zilver, bedekt met een keper van goud, beladen met drie lelies van goud en aan weerskanten van de keper een leeuwenkop van terzijde gezien en onderaan een leeuwenkop met een ring in de muil van voren gezien.

8) WALTMAN VAN DYCK, F.N. TASSE, A. DE CONINCK

database nummer I 8:

[Boven het hoogaltaar las men eertijds: (nu verdwenen!)]

D.O.M

S. CLEMENTI PATRONO NOSTRO

F. WALTM. VAN DYCK PERS. P. C.

1643

QUOD

F.N. TASSE, PAST. REN[OVARE] ET

AUG[ERE] CUR[AVIT]

1766

QUOD

A.DE CONINCK PASTOR S.T.B.F.

RENOVAVIT

1813

B Aan de buitenmuur van de kerk

9) JOANNES C. ASSELBERGHS

database nummer G1:

[arduinen steen aan de buitenkant van de kerkmuur]

Maria JEZUS Joannes

D.O.M.

Ter zaliger gedachtenis van

DEN ZEER EERWEERDEN HEER

JOANNES C. ASSELBERGHS

GEBOREN TE DEURNE DEN 25 DECEMBER 1850

GEDURENDE 10 JAREN PASTOOR TE MINDERHOUT

WAAR HIJ GODVRUCHTIG IN DEN HEER ONTSLIEP

DEN 1 FEBRUARI 1904

engel KELK engel

C. Grafstenen uit de kerk sinds 1992 op het kerkhof

10) PETRUS ANTHONY BROUWERS

B1-1 [1710x980]:

[vroeger één van de zes grafstenen in het groot portaal] (identificatie door afmeting zerksteen, kan evengoed B1-2 zijn en omgekeerd)

**D.O.M.
HIER LEET BEGRAVEN DEN
EERSAMEN PETRUS ANTONIJ
BROUWERS
ENDE EERBARE.....
.....RD
STERFT**

(10 augustus 1658: bron parochieregister)

L. Dit is het grafschrift van Petrus, zoon van Anthonis Brouwers, 90 jaar oud, begraven voor het koor. Zijn zoon Jan Stierf op 29-IV-1688 en werd op dezelfde plaats begraven. De vrouw van Petrus, uit Halle, heette Elisabeth. Zij stierf op 16-IX-1639.

(parochieregister: 29 april 1688: Joannes Petri Anthony Brouwers begraven in de kerk, misschien zijn kind?)

11) ONBEKEND

B1-2 [1710x1000]:

[vroeger één van de zes grafstenen in het groot portaal] (kan ook B1-2 zijn!)

**GRWEN DEN
STERFT DEN
EMBER A° 1660**

De datum op de grafsteen is twijfelachtig maar er zijn dan volgens het parochieregister twee mogelijkheden:

27 nov 1660: Adrianus jacobi Snels, 70 ann (ante chorum)

28 nov 1660: Cornelius Mostmans, 80 ann

12) ELISABETH HUYBRECHTS

database nummer B1-3 [1250x710] (gemeten 1150x720?)

[vroeger één van de vier arduinen zerkstenen uit het zijportaal, sinds 1992 buiten voor de kerk]

**HIER LEET BEGRAVEN
DE EERBARE ELISABETH
R...S... (HUYB)RECHTS
.....BER**

Deze heb ik niet teruggevonden in het parochieregister. Bij notities L. is de naam aangevuld tot Huybrechts.

13) NEELKEN IANSEN

database nummer B1-4 [1150x730]:

[vroeger één van de vier arduinen zerkstenen uit het zijportaal, sinds 1992 buiten voor de kerk]

**D.O.M.
SEPULTURE VAN DE EERBARE
EN TROUWE WEDUWE
NEELKEN IANSEN
VAN WOESTWESEL
DE MAERT VAN DEN HEERE
PERSOON EN HIER TE
MINDERHOUT
OUD 61 IARE STERF
(8 NOV 1622)
BID VOOR DE SIELE**

In het parochieregister op 8 nov 1622: Neelken jansens Van Woestwesel Dienstmaart Van Heer Peersoon van Minderhout in de kerk begraven.

14) ADRIAEN VAN DEN KIEBOM

database nummer B2-3 [2020x1150] :

Geen bron van waar de steen komt. Deze steen is nog vrij goed leesbaar en zal dus niet veel betreden geweest zijn. In het parochieregister gezocht achter de namen maar er maar enkele gevonden. Daar wel een verwijzing dat de grafsteen voor het koor lag.

D.O.M.

rust plaets van

Adriaen Vanden Kiebom sturf A 1663

een iaar getyde voor

Elisabeth Wauters syn huysvrouw (parochieregister: 29 oct 1708: Elisabeth Wouters)

sturf 29 8ber 1708 ! (parochieregister: 11 Marty 1664 Elisabeth jois Kieboom

een iaar getyde voor Ian Matheusen Sepulta in Ecclesia ante chorum)

sturf 20 juny 1697 (p.r: niet gevonden)

een iaar getyde voor Elisabeth Vanden Kiebom

syn huysvrouw sturf 28 july 1701 (p.r. niet gevonden)

hunne kinderen

een iaar getyde voor

Winandus student tot Loven (p.r. niet gevonden)

sturf 9 meert 1711

Petronella geestelycke dochter (p.r. niet gevonden)

fonderende voor de i boven geschreven

iaar getyde 19 (of 10) guldens iaar

aen dese kerck alhier

bezet op 2 bunder onder Wortel

sturf

Adriana huysvrouw van Ian Gysels (p.r. niet gevonden)

sturf

Joannes Gysbrechts sturf tot Castel (p.r. 4 jan 1730 joannes Gysbrechts)

(4 jan 1730)

R.I.P.

15) ONBEKEND

database nummer B2-4 [1720x990]:

D.O.M.

hier....

...saemen....

Geerd ...

Coninck van....

sterft den ...

**en de
...huysv...
den 20...**

In het parochieregister een mogelijke 'match' gevonden voor deze steen:
20 februari 1658: Maria Joannis Ansems Gerardi out 48 jois Geerden (ante Chorum)

16) WALTERUS GEERT WOUTERS

database nummer B2-5 [1710x1000]:

[vroeger één van de vier arduinen zerkstenen uit het zijportaal, sinds 1992 buiten voor de kerk]

**D.O.M.
HIER LEET BEGRAVEN DEN
EERSAMEN WOUTER GEERT
WOUTERS STERF DEN
20 JULY 1676**

parochieregister: 20 july 1676 Walterus Geert Wouters

L. Deze persoon werd begraven in de kerk, naast het koor van O.L.Vrouw. Deze steen is dus verplaatst om als vloersteen te dienen. Zijn dochter Catharina stierf op 14-X-1652 en werd voor het koor begraven waar op 29-V-1663 ook zijn vrouw, Elisabeth Wijnants, 60 jaar oud, begraven werd.

17) ONBEKEND

B2-6 [1670X980]

onleesbaar maar de afmetingen komen overeen met één van de zes grafstenen uit het groot portaal dat vroeger ook al onleesbaar was.

Onderaan links kunnen we nog net het woord 'bidt' lezen.

...

Bidt (voor de sielen)

18) LUCAS LAUWEREYS

database nummer B2-7 [1440x850]:

[vroeger één van de zes grafstenen in het groot portaal, sinds 1992 buiten]

In het midden een afbeelding van een priester met een kelk in de hand. In de hoeken van de steen staan de symbolen van de vier evangelisten. Op de boorden van de steen:

*hier leet begraven
heer lucas lauwereys priest. en capellaen
van deese outaer die
sterf anno xvc xix den vij dach in januario* *(1519 den 7de dag in januari)*

(deze zerksteen is de oudste en lag voordien in de kerk voor een zijaltaar)

19) NIET GEVONDEN

[vroeger één van de vier arduinen zerkstenen uit het zijportaal]

gotisch opschrift op de vier boorden: [1160x720]

en katelyn ...

die...

...

... sterf...

NOTITIES UIT HET PAROCHIEREGISTER:

De volgende notities zijn terloops uit het parochieregister opgetekend tijdens de speurtocht naar de namen op de grafzerken. Deze lijst bevat de mensen die in de kerk begraven zijn en is willekeurig opgetekend en is bijgevolg geen volledige of systematische lijst. Het geeft wel een beeld dat er nogal gemakkelijk mensen werden begraven in de kerk en enkele dagen na hun overlijden reeds. Ook gaat het met periodes op en af alhoewel dit beeld ook kan beïnvloed zijn door de pastoor. Het kan dus zijn dat sommige pastoors het er telkens bij schrijven als het een 'Sepultus in Ecclesia' betreft terwijl andere dit niet doen. Bij Neelken Jansen staat het er bijvoorbeeld niet bij maar zij heeft een grafsteen voor zichzelf alleen. Voorwaar een teken dat het niet alleen voor de rijken was. Wellicht zal er voor betaald geweest zijn maar Neelken Jansen was een dienstmeid. Ook komen steeds dezelfde namen terug wat er op wijst dat een familie een voorvader had met een grafsteen in de kerk en dat er meerdere uit de familie begraven werden, ook al staat dat niet op de steen vermeld. Sommige mensen bereiken ook een niet onaardige leeftijd van 80 en 90 jaar. In die tijd zeker rekords maar velen.

Het parochieregister begint pas vanaf 1614 dus graven ouder dan die datum kunnen we niet controleren. Wel zien we kort daarna een jaar met 85 begravingen terwijl een tiental normaal zijn. Dit wijst er op dat er grote rampen (ziektes) de streek overspoelden. In het begin van de 18de eeuw zien we dat er een twintigtal mensen per jaar sterven wat er op wijst dat de populatie in Minderhout groter geworden is. Een gevolg is dan wel dat de kerkvloer heel het jaar door opgebroken wordt, Zo zien we in de lijst hieronder al drie begravingen in de kerk in september 1706. Een situatie die in feite niet meer houdbaar is maar toch nog geruime tijd blijft duren. Dit wetende betreed je de kerk het best met zachte tred.

niet volledige lijst!

12 oct 1615: is begraven Cornelis Bernaerts bij gedooge Van den Pastor van Minderhoud in de kercke van Hooghstraten.

28 jan 1658 : Anna Vidna jois Dierickx , 90 ann (St. Hubertus)

20 feb 1658: Maria Joannis Ansems Gerardi jois Geerden (ante chorum)

1659: Adriana Cornelis Fransen (B. Virginis)

1 oct 1665: Sebastianus Petri Scheltjens (ante januam Chori)

11 dec 1666: Lucia Gerardi Jan Geerden 50 anno (ante januam Chori)

7 juli 1667: Arnoldus Verhoeven 50 anno

3 may 1668: Henricus Cornelissen 60 anno

22 sept 1668 : Adrianus de Clerck 80ann

12 feb 1672: Maria Van Lier Vidua Petri Hens Geerden

16 feb 1672: Joannes Stoffels 60 ann

12 dec 1672: Gerardus Hens Geerden in Castelo

20 july 1676: Walterus Geert Wouters

30 sept 1676: Maria Geert Hens Geerden in Hooghstr

10 juni 1682: Joes Jan Dirckx

26 nov 1683: Joannes Dierckx

15 oct 1703: jacobus van Ackerbroeck (altare St.M)

15 dec 1705: Cornelius zoon van Petri Van Kieboom

6 may 1706: joes jacobi Lenaerts (St. Huberti)

16 aug 1706: Clemens Aerts

7 sept 1706: Rosalia dochter van Catharina Cornelis

27 sept 1706: Petrus Clement Aerts

29 sept 1706: fransiscus Van Ackerbroeck

9 dec 1706: Elisabeth uxor Petri Verheyen

10 april 1707: Wilhelmus Van Ackerbroeck (altar V)

19 jan 1649: Cornelius jan Snels, 50 ann

14 oct 1652: Catharina filia Walteri Geert Wouters

D. Grafmonument Jaequemyns:

Eigen notities aangevuld met notities van deken Lauwereys. De tekst op het monument is slecht leesbaar.

oostzijde: Landbouw

Edouard Jaequemyns
1806-1874

beeltenis door P.D.Vigne 1875
monument door Felix Pauwels, bouwkundige Brussel 1875

noordzijde: Staatskunde

Marie (Rosalie Ghislaine)
Van Zantvoorde
Epo(us)e de Edouard Jaequemyns
Nee a Gand le (17) janvier 1818
Y decede le (17) fevrier (1842)
Edouard Jaequemyns
Ne a Verrebroeck le 10 juillet (1806)
Decedee a Heerle-Minderhout
Le 31 aout 1874
Madeleine Ali(x) Angelique Marie
Rolin
Nee a Bruxelles le 14 juin 1886
Decede a Heerle le (23) novembre
De la meme annee

westzijde: Scheikunde

Eduard Jaequemyns
was
docter in de wetenschappen
in de genees- en vroedkunde
leeraar van scheikunde
lid van den Gemeenteraad van Gent
lid van den Provinciale Raad
van Oost-Vlaanderen
lid van de Kamer
der Volksvertegenwoordigers
voorzitter
der Landbouwmaatschappij

van Oost-Vlaanderen
en der Landbouwfafdeling
van het Kanton Hoogstraeten
Officier der Leopoldsorde
en van het Legioen van Eer
Commandeur
der Christus orde van Portugal

zuidzijde: Nijverheid

Hic jacent in pace domini
Emmanuel Gustav Charles Edouard Marie
Baron Rolin Jaequemyns
natus Bruxelles Die 25 VII 1893
obiit in Comze Andoumont Die 4 IV 1964
Belgica Gallicaque crux
In Leopold I Ordine Dux
Ejus Uxor
Ghislaine Juliette Delphine Adrienne Janssens
nata Bruxellis Die 10 VI 1896
obiit in Comze Andoumont Die 3 VIII 1979
Requiescant in pace